

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK DEN HAAG

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directie Voedsel, Dier en
Consument**

Cluster Mens en Dier

Prins Clauslaan 8
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG
www.minlnv.nl

Contactpersoon

T 070-3786868
F 070-3786113

Datum 15 september 2010
Betreft Kamervragen over het VWA-advies om contact met schapen te vermijden

Onze referentie
VDC 10.2383

Uw referentie
2010Z11341

Kopie aan

Geachte Voorzitter,

Met deze brief beantwoord ik, mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de schriftelijke vragen van het lid Thieme (PvdD) over het VWA-advies om contact met schapen te vermijden (ingezonden 29 juli 2010).

1 en 2

Welke consequenties verbindt u aan het recent uitgekomen advies van de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) over de microbiologische risico's van schapenwol in de Nederlandse wolproductieketen?

Op welke wijze wilt u uitvoering geven aan het advies van het Bureau Risicobeoordeling en Onderzoeksprogrammering (BuRO) om het publiek voor te lichten over mogelijke risico's van contact met schapen en onbehandelde wol?

Voor het antwoord op deze vragen verwijs ik naar mijn brief van 15 september, waarin ik mede namens minister Klink, de beleidsreactie geef op het advies van het Bureau Risicobeoordeling en Onderzoeksprogrammering (BuRO).

3

Op welke wijze raadt u kinderboerderijen aan om met dit gezondheidsadvies om te gaan? Deelt u de mening dat het raadzaam zou zijn geen schapen op kinderboerderijen meer toe te staan? Zo ja, op welke wijze wilt u daar uitvoering aan geven? Zo nee, waarom niet?

Kinderboerderijen bieden een unieke manier om kinderen in contact te brengen met dieren, om kennis over te dragen over verzorging van dieren en om kinderen te leren omgaan met dieren. Daarbij past ook dat omgaan met dieren risico's met zich mee kunnen brengen en dat risico's kunnen worden verkleind door goede hygiëne. Ik zal het advies onder de aandacht brengen bij de Stichting Kinderboerderijen Nederland (SKBN), zodat zij op basis van het advies eventueel de voorlichting aan bezoekers kunnen aanscherpen. De mening dat het raadzaam zou zijn om geen schapen op kinderboerderijen toe te staan, deel ik niet. Waar mensen en dieren samenkomen, bestaat altijd het risico dat ziekten van dier op mens overgaan.

Leven
van het land,
geven
om natuur.

Dit is onvoldoende reden om contacten tussen mensen en dieren te verbieden. Beter kunnen mensen zelf voorzorgsmaatregelen (zoals het wassen van handen na contact met dieren) nemen om zich te beschermen tegen eventuele ziekten. Specifiek in het geval van Q-koorts is een verplichte vaccinatiecampagne ingesteld voor schapen en geiten op kinderboerderijen.

Directie Voedsel, Dier en Consument
Cluster Mens en Dier

Datum
15 september 2010

Onze referentie
VDC 10.2383

4 en 5

Is er sprake van een verplichte waarschuwing aan bezoekers van kinderboerderijen en andere gelegenheden en inrichtingen waar schapen gehouden worden over de mogelijke risico's? Zo nee, waarom niet en bent u bereid dit als verplichtende maatregel op te nemen?

Deelt u de mening dat het raadzaam zou zijn schaapscheerdersfeesten af te gelasten na dit advies? Zo nee, waarom niet en op welke wijze wilt u bezoekers van dit soort gelegenheden informeren over de mogelijke risico's?

Er is geen sprake van een door de Rijksoverheid opgelegde verplichting tot een waarschuwing aan bezoekers van kinderboerderijen en andere gelegenheden en inrichtingen waar schapen gehouden worden over de mogelijke risico's. Ook is er geen sprake van het afgelasten van schaapscheerdersevenementen. Er is voor burgers in Nederland op verschillende plaatsen informatie beschikbaar over zoönosen en over maatregelen om deze te voorkomen. Burgers dragen zelf de verantwoordelijkheid om in geval van contact met dieren de hygiëne-adviezen na te leven, waarmee ziektes voorkomen kunnen worden.

De kinderboerderijen en organisatoren van evenementen hebben de verantwoordelijkheid om bezoekers goed te informeren over eventuele risico's en te wijzen op maatregelen ter preventie van ziekten (zoals het wassen van de handen na contact met de dieren). Specifiek voor Q-koorts heeft de overheid, daar waar burgers zich niet zelf kunnen beschermen, aanvullende maatregelen ingesteld; zoals de verplichte vaccinatie en het gescheiden aflammeren van schapen op bedrijven met een publieksfunctie.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg